

“TERUGKOMEN IS MOEILIJKER DAN JE DENKT”

DS. WIJGERT EN ADA TEEUWISSEN BLIKKEN TERUG OP HUN TIJD IN GUATEMALA

ZOMAAR EEN DAG IN JULI 1993. OP DE FOTO STAAN WIJGERT EN ADA TEEUWISSEN MET HUN VIER JONGE KINDEREN IN DE TUIN VAN HUN HUIS. SINDS 1987 WONEN ZE IN GUATEMALA, WAAR WIJGERT NAMENS DE GZB WERKT OP EN VANUIT HET SEMINARIO PRESBITERIANO DE GUATEMALA IN SAN FELIPE.

TEKST MARIE VERHEIJ

In hun woning in Veenendaal, met koffie en macarons op de tafel, bladeren Wijgert en Ada door het fotoboek van hun tijd in Guatemala. Hun vertrek vanuit hun eerste gemeente Nieuw-Beijerland staat hen nog haarscherp voor de geest. Wijgert voelde zich iets meer een avonturier dan Ada en vroeg zich af of zijn roeping tot predikant misschien ook naar het zendingsveld zou leiden. "Ik had de vacatures van de GZB voor Latijns-Amerika een paar keer zien voorbijkomen. Die van Guatemala bleef hangen. Na een gesprek met oud-zendingspredikant Jan van Roest gaven we onszelf twee weken de tijd. Die maandagochtend - we zouden die dag aangeven dat we niet verder gingen met de sollicitatie - lazen we uit Ezechiël 12. Nou, dat sloeg in als een bom. Daar stond in de Statenvertaling: *'Daarom gij, mensenkind, maak u gereedschap van vertrekking...'* Wij moesten ons dus 'gereed' maken. Die dag heb ik gebeld en ja gezegd. Als de Heere God je zo duidelijk roept, wil je eigenlijk niet, maar moet je wel gaan."

GROTE STAP

"Ik zag er tegenop en vond het spannend", bekent Ada. "Toch voelde ik me altijd al tot de zending aangetrokken. Als kind las ik de boekjes over Ambe'roeroe, een zendingsgebied in Indonesië. En met mijn ouders ging ik altijd naar de GZB-zendingsdag. Maar zelf de zending in gaan, was wel een heel grote stap." Ze kwamen door de medische en psychologische keuring en werden toegerust voor het zendingsveld. In 1987 landden ze in Guatemala, zij was 27 en hij 30, plus drie kleine kinderen.

Voor toeristen staat Guatemala bekend om de Mayacultuur, vulkanen, ongerepte regenwouden en tropische stranden. Ingewijden weten beter: het is een complex land met een geschiedenis van militaire dictaturen, van burgeroorlog, Noord-Amerikaanse bemoeienis, verschillende inheemse volken, armoede, geweld en onveiligheid. Naast de traditionele godsdiensten kregen in de 20e eeuw de pinkstergemeenschappen voet aan de grond. Vanuit Amerika hadden eind 19e eeuw methodistische en presbyteriaanse kerken al wortel geschoten. De bevrijdingstheologie maakte opgang, met name onder de inheemse bevolking. Kortom, in dit ingewikkelde plaatje waren ze terechtgekomen.

LUISTEREN

In Guatemala gaf Wijgert les aan studenten van het seminarie. Dat waren mensen die doordeweeks keihard werkten en van

maandag tot dinsdag of op zaterdag theologie studeerden. Hij mocht de studenten vanuit het Woord van God gereedschap geven om de boodschap van het Evangelie in het leven van alledag uit te dragen. "Ik ben er zelf ook door veranderd", zegt hij. "Zo leerde ik om een preek te maken zonder een kast vol boeken. Je moet intens met de Bijbelteksten bezig zijn en dat beïnvloedt je stijl van preken."

Van het kerk-zijn in een interculturele setting leerde hij vooral "te luisteren, naar waar die ander zit. Ik was blij dat wij geen Amerikanen waren, maar Nederlanders; van het oranje elftal hè, 'ban Basten en Kò-èman'. Dat maakte mijn positie gelijkwaardig.

"IK LEERDE OM EEN PREEK TE MAKEN ZONDER EEN KAST VOL BOEKEN."

Voor mijn studenten én voor mij was Spaans de tweede taal. Ik voelde me daarin één van hen." Hij begreep al snel hoe lastig het was om inheems ('indígena') te zijn in een kerk waarin de meerderheid Amerikaans gepokt en gemazeld was. "Ik hoor nóg hoe een jonge bevlogen man tegen een invloedrijke voorganger zei: 'Jij kunt gemakkelijk zeggen dat je voor gerechtigheid moet opkomen, maar jij hebt de ticket in je bureaula liggen en ik niet. Als ik me op glad ijs begeef, komt ons gezin in de problemen.'"

Heftig was een kerkscheuring in 1992. Wiggert: "Ik heb ervan geleerd dat de kerk gelukkig van de Heere God is, dat je op je post moet blijven en trouw aan wie je bent." Diepe indruk

“JE VINDT NIET TERUG WAT JE ACHTERGELATEN HEBT.”

maakte het ziekbed en overlijden van de 23-jarige klusjesman Estuardo. Hij kwam in het ziekenhuis tot geloof en getuigde van Gods goedheid. Ook hun eerste Avondmaalsviering is hun bijgebleven. "Terwijl buiten de religieuze optocht ter gelegenheid van de Heilige Week langstrok, begeleid door de zware dreunende trom van de dood, vierden wij binnen in de kerk het Leven." Dankbaar is Ada voor het meeleven, in het bijzonder toen ze te horen kreeg dat haar vader was overleden. "Ik vond het zo naar dat ik afscheid moest nemen van de vrouwen uit de gemeente."

WENNEN

Want dat afscheid kwam er in 1994, toen het gezin met vier kinderen terugging naar Nederland. Terugkeren is moeilijker dan vertrekken, vinden ze. "Ons sociale netwerk was veranderd en wij ook! We konden maar moeizaam onze draai vinden. We waren zeven jaar weggeweest en ervoeren dat zelfs oude vriendschappen eronder geleden hadden. Je groeit uit elkaar." Ada was met vier kinderen thuis en voelde zich, achteraf bezien, somber. "Ik heb wel een jaar of vijf nodig gehad om te integreren. Je maakt een soort rouwproces door. Je vindt niet terug wat je achtergelaten hebt. Je bent aan het overleven. We hebben zelfs overwogen om weer te vertrekken. Gelukkig is er nu meer oog voor de begeleiding bij terugkeer."

Na zijn terugkeer werd Wiggert GZB-regiocoördinator Latijns-Amerika en Azië en van 2003 tot 2009 was hij directeur. In deze functies nam hij zijn opgebouwde praktijkervaring mee. Hij voerde veel gesprekken met mensen die geïnteresseerd waren in zending. Tegen jongeren die het zendingsveld zoeken, geeft hij de boodschap mee: "Blijf dicht bij God, dicht bij de Bijbel en probeer zo dicht mogelijk bij de mensen te komen met wie je gaat werken. Als zendingswerker kunnen je intenties zuiver zijn, maar je kunt grote blunders maken. Wees je daarvan bewust; het kan ook jou overkomen."

VERANDEREN

In al die jaren zag hij de GZB geleidelijk veranderen. "Er werd gezocht naar meer strategische samenwerking met andere zendingsorganisaties. Ook nam de onderlinge uitwisseling tussen partnerorganisaties in het mondiale Zuiden toe. Er kwam veel

meer openheid rond hoe je samen kerk kunt zijn en van elkaar kunt leren.”

Op het zendingsveld is Wiggert Teeuwissen naar eigen zeggen “hervormder en gereformeerder” geworden. “Hervormder in de zin dat ik mij helemaal verbonden voel met mijn roots en me daar thuis weet, maar ook zie dat het anders kan. Gereformeerder in de zin dat de kern voor mij onopgeefbaar is: de Bijbel als het Woord van God, het belijden van de drie-enige God en het kruisoffer van Jezus Christus. Vanuit die verbondenheid met God moet je je telkens opnieuw in de tijd verstaan. Er gebeurt van alles om je heen, je verandert mee, en kennelijk is het Woord van God zo geweldig dat Hij je telkens weer weet te raken.”

“ALS ZENDINGSWERKER KUN JE OOK GROTE BLUNDERS MAKEN.”

Ds. Wiggert Teeuwissen (1957) is getrouwd met Ada (1960). Samen hebben ze zes kinderen en vijf kleinkinderen. Van 1987 tot 1994 werd hij als toerustingspredikant door de GZB uitgezonden naar Guatemala. Daarna vervulde hij verschillende functies binnen de GZB, waaronder die van directeur (2003-2009). In 2009 nam hij een beroep aan naar de hervormde gemeente van Veenendaal (Westerkerk). In 2023 ging hij met emeritaat.